

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 285. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299308226320/facsimile.pdf> (tilgået 10. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

knubes, strides. – 108 *vee* smerte. – 109 *Or aldrig*. se| jf. T-40 str. 16, 1! – 109 *blide* milde jf. n.t. 3, 53. – 110-113 *Deres blid. tide* jf. Mk. 9, 47-48. – 110 *vidstykets* slakkes. – 111 *Som den* således som den, n| liden. VSJUSB læser: Som dem. – 112 *nagge* gnave. – 117 *vide*. at *faa* jf. 41 str. 23, 2.

61. En liden Christelig betræctelse

1 *betræctelse*| betragtning. – 3 *S. Catharinae dag*| den hellige Katarinas dag. Om Katarina i Tue Gad: Helgener. Legender fortalt i Norden, Kbh. 1971 147-49. Reclams Lexicon der Heiligen und der biblischen Gestalten, 7. Aufl. Stuttgart 1991. Sthen har også ellers benyttet sin fødselsdag til digtning. I GH bL D 5v findes to latinske senterter, hvoraf det længste: Epigramma de pace et bello er dateret den 25 november. – 3 *Anno 44* i året [15]44. De ældste udg. kan skrive anno 44 og blive forstået. Men efter år 1644 bliver «anno 44» problematisk. Derfor retter JCULStB til «aerats 44» dvs. 44 år gammel, i god overensstemmelse med lin. 9-10. – 4 *H. C.*| Hans Christensen (Sthen). – 6 *vedst*| ved, kender. – 6 *bvst*| svagheit. – 10 *fordklump*| jordklump, ydmygt billede på mennesket jf. 1. Mos. 2, 7. – 10 *fodder vaar*| blev født. – 14 *hob*| forsamling. – 15 *roede*| vaskede. – 15 *sund*| rask. – 16 *lagde*. *Forbund*| oprettede en pagt. – 20 *Benedi-licte*. *Liff*| velsignelse til legeme. – 22 og 69 *trostge*| trofast. – 23 *skoe Aite*| være æret. – 24 *fom*| god, nådig. – 24 *blid*| mild, nådig. – 25 *Kaarsset*| korset, hidsen jf. 46, 2. – 28 *Diff*| derfor. – 30 *benedidit*| velsignet. – 32 *mangeluud*| på mange måder. – 34 *fodde*| befordre, skaffe fremgang. – 34 *fremme*| skaffe fremgang. – 35 *lofflig*| prisværdigt, rosværdigt. – 35 *Kald*| embede jf. n. t. 8, 29. – 35 *stod*| stilling. – 37 *saal*| ligesa, Kalk IV 240. – 38 *fortam*| givet. – 39 *huils*| hviler. – 40 *vel henflytte*| godt flyttet bort. – 40 *Meen*| skade. – 42 *lindendis*| lydende. – 43 *EPITAPHIUM*. *Roschild Ec*| Epitafium, dvs. gravskrift, over otte børn af Hans Christensen Sthen fra Roskilde etc. – 49 *Ser*| sygdom. – 53 *Elende*| elendighed. – 55 *befale*| overgiver til. – 56 *dennem*| dem. – 56 *luffnat*| troste, opt. – 58 *fudis*| modes. – 60 *her omkring*| til, ved epitafiet. – 60 *sigel*| sig, opt. – 61-63 *HELSINGORÆ*. *Septemb*| I Helsingør lagde en klagende fader, med bedrovet hjerte, men glad i ånden, i året [15]80 den 9 september 8 af sine kærete børn på dødsbåren. – 64 *vere*| var, opt. – 66 *beuan*| bevar, opt. – 68 *styrcke*| styrk, opt. – 70 *Loffmit*| levned. – 74 *sex oc ni*| seks og niye. Sthen må altså være kommet i skolens tjeneste i 1562 eller 1563. Der er imidlertid nogen forvirring om tidspunktet for hans ansættelse. Iflg. Helsingørs rådsruebog sagde Sthen den 12. juli 1566 ja til at blive kapellan ved Sct. Olaf Kirke i Helsingør. Han var på det tidspunkt byens skolemester. I Helsingørs kammeregnskab findes under den 22. maj 1583 et skudsmål, iflg. hvilket Sthen blev kaldt hid fra København til skolejæner, og blev skolemester i byskolen i Helsingør i året 1565, og blev i samme tjeneste i tre på hinanden følgende år, hvorefter han blev kaldt til prædiker og mrdjener i sognekirken. Disse modstridende ud-

sagn lader sig kun forlge, hvis det antages, at Sthen først har gjort tjeneste som hører i Helsingør i to år og derefter været skolemester fra 1565 til 66. Radsrædbogen meddeler videre, at Hr.Hans Christensen, Kapellan, den 6.nov.1570 gav borgmester og råd tilsagn om at gøre tjeneste som skolemester i byskolen. Denne dobbeltstilling som kapellan og skolemester varede til udgangen af året 1573, hvorefter han fortsatte som kapellan alene. I det fornavnte skudsmål af 22 maj 1583 omtales Sthens gøremål i både skole og kirke. Efter omtalen af lærergæringen hedder det: »Siden haver bemeldte Mester Hans fremdeles været udi sit Kirkekald og Embede her i Sognekirken, eftersom før er meldt, indtil denne Dag, som indløber sig fra 19 Aar.» Iflg. dette skulle han have været kapellan siden 1564. Eller er også skolegeringen i Helsingør indbefattet i de 19 år? Regnestykket kan gå nogenlunde op, og de 19 år i maj 1583 forlges med de 26 år i nov.1588, hvis man antager, at Sthen har gjort tjeneste som hører i København et par år, inden han blev hører i Helsingør. Litt. Holger Fr.Rordam: Lærere og Præster i Helsingør fra Reformationen til 1617. Kh.Saml 3.rk.IV 1882-84 305-316. – 77 *Tiden*. *længer stille*] give længere tid. – 78 *sød*] kar. jf.n.t.42 str.4.4. – 84 *møde*] besvær, lidelse, jf 19,55. – 84 *lede*] vlempe. – 88 *Der*] som. – 88 og 92 *gæde*] synge. – 89 *forklarede*] herliggjorte. – 90 *Glora*. *exaltat*] ære være Gud i det højeste, jf.Lk. 2,14. – 92 *Caudeamus omnes*] lad os alle glæde os. – 94 *formuege*] blandet. – 95 *hæ*] hver. – 96 *Him*. *æle*] den, til glæden, skal heller ikke. – 97 *hæ*] upådelige. – 99 *Ingen* *ingest*] intet. – 99 *fræude*] fragte. – 102 *hæde* *alle*] således byde alle vore venner trods. – 105 *stobe*] hug. – 106 *fige*] skynde sig. – 106 *uro*] uro. – 107 *hald*] venligmandet, jf 55,40.

Optrykt i BrandtUdvalg 3-8. Litt.: BH I Omrids 27, Skaar I s.233f; Brandt 2-4; Brax 7f 11f.15; Frandsen 2f; Walde 67-70, O Walde: Ett sallsynt dansk tryck, Gotlandskt Arkiv X. Visby 1938 34-38; MallingDTT 154-158, Malling VII 258. 262, VIII 74f; LysterNS 79.121-123.

62. Symbolum

1-3 *Symbolum*. *VINGIT*] kendemærke for Hans Christensen Sthen fra Roskilde. Vedvarende kærlighed og arbejde overvinder alt. Dette symbolum også i «Hans Christensen Sthens Collectanea», jf 58, med Sthens navnetræk og årstallet 1588. – 4-6 *Item* *æde*] Ligeledes. Dyden (er) en smuk forlover pige, arbejdet (er) en forlovet mand. Han henfalder hende, der bliver en forbindelse. Herfra kommer et nyt afkom, æren. – 8 *Virno*] dyden. – 9 *Labor*] arbejdet. – 11 *De*. *Glora*] de avler en datter, hedder æren. Mallings gisning om, at «hæder» betyder «hæders», kan afvises med henvisning til 60,68. – 12 *FINIS*] ende. Slut.

Litt.: Brandt 63, Brax 9; Malling VIII 75.